

"ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ" АД

УПФ „ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ“

Финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

София 1618, район Овча Купел, бул. Цар Борис III № 136В

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

"ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ"

31.12.2019 г.

“ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД

УПФ „ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ”

Финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

Съдържание	Страница
1. Отчет за финансовото състояние	3
2. Отчет за всеобхватния доход	4
3. Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица	5
4. Отчет за паричните потоци (пряк метод)	6
5. Пояснителни бележки към финансовия отчет	7

“ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД

УПФ „ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ”

Финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Раздели, групи, статии	Пояснителни бележки	Година, приключила на 31 декември	
		2019 г.	2018 г.
АКТИВИ			
Инвестиции	13	144 580	131 801
Парични средства по банкови сметки	14	7 133	6 807
Текущи вземания	15	208	146
ОБЩО АКТИВИ		151 921	138 754
ПАСИВИ			
Резерв за гарантиране на минимална доходност	16	137	132
Нетекущи задължения към осигурените лица	17	151 177	138 103
Текущи задължения	18	607	519
ОБЩО ПАСИВИ		151 921	138 754

Пояснителните бележки от стр. 7 до стр. 35 са неразделна част от финансовия отчет.
Дата: 31.03.2020 г.

Финансовият отчет е одобрен и приет от Съвета на директорите с протоколни решения на 14.02.2020 г. и 31.03.2020 и е подписан от представляващите дружеството.

Съставител на финансовия отчет:
Красимир Вижев

Изпълнителен директор:
Дойчо Динев

Изпълнителен директор:
Славейко Гергинов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 15 / 09 / 2020 г.

Росица Тричкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
„Одит Корект“ ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

“ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД

УПФ „ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ”

Финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Раздели, групи, статии	Пояснителни бележки	Година, приключила на 31 декември	
		2019 г.	2018 г.
Приходи от инвестиции			
Приходи от дивиденди	19	647	477
Приходи от лихви	20	2 626	2 181
Приходи от преценка на финансови инструменти	21	38 744	35 723
Приходи от преценка и наем на инвестиционни имоти	22	152	120
Други приходи	23	-	65
Всичко приходи		42 169	38 566
Разходи за инвестиции			
Разходи за лихви	24	7	4
Разходи по операции с финансови инструменти	25	35 399	41 705
Разходи по операции с чуждестранна валута	26	4	-
Разходи от преценка на инвестиционни имоти	13.6	1 068	-
Други разходи	27	-	5
Всичко разходи		36 478	41 714
Доход	28	5 691	(3 148)
Общ всеобхватен доход		5 691	(3 148)

Пояснителните бележки от стр. 7 до стр. 35 са неразделна част от финансовия отчет.
Дата: 31.03.2020 г.

Финансовият отчет е одобрен и приет от Съвета на директорите с протоколни решения на 14.02.2020 г. и 31.03.2020 и е подписан от представляващите дружеството.

Съставител на финансовия отчет:
Красимир Викев

Изпълнителен директор:
Дойчо Динев

Изпълнителен директор:
Славейко Гергинов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 05/04/2020 г.

Росица Тривкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
„Одит Корект“ ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

“ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД

УПФ „ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ”

Финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	2019 г.	2018 г.
Стойност на нетните активи в началото на периода, в т.ч. :	138 235	128 667
Индивидуални партии	138 103	128 530
Партиди на резерв за гарантиране на минимална доходност	132	137
Увеличение на стойността на нетните активи от:	35 349	30 287
Постъпления от осигурителни вноски	24 954	22 863
Прехвърлени средства от други универсални фондове	4 704	7 414
Средства на лица, възобновили осигуряването си в УПФ	-	10
Положителен доход от инвестиране на средствата на пенсионния фонд	5 691	-
Намаления на стойността на нетните активи от:	22 270	20 719
Средства за еднократно изплащане на осигурени лица	43	22
Средства изплатени на наследници на осигурени лица	162	198
Средства на осигурени лица, преминали в други универсални фондове	19 286	14 435
Средства на лица, променили осигуряването си по реда на чл.4б от КСО	751	934
Отрицателен доход от инвестиране на средствата на пенсионния фонд	-	3148
Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителното дружество общо в т.ч. за :		
Удържки от осигурителните вноски	936	915
Инвестиционна такса	1 092	1 067
Стойност на нетните активи в края на периода в т.ч.:	151 314	138 235
Индивидуални партии	151 177	138 103
Партиди на резерв за гарантиране на минимална доходност	137	132

Пояснителните бележки от стр. 7 до стр. 35 са неразделна част от финансовия отчет.

Дата: 31.03.2020 г.

Финансовият отчет е одобрен и приет от Съвета на директорите с протоколни решения на 14.02.2020 г. и 31.03.2020 г. и е подписан от представляващите дружеството.

Съставител на финансовия отчет:

Красимир Виков

Изпълнителен директор:

Дойчо Динев

Изпълнителен директор:

Славейко Гергинов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 15/03/2020 г.

Росица Тричкова

Регистриран одитор, отговорен за одита
„Одит Корект“ ООД

Георги Тренчев

Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

“ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД

УПФ „ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ”

Финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Наименование на паричните потоци	Година, приключила на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
А. Парични потоци от оперативна дейност		
1. Постъпления, свързани с осигурените лица	24 954	22 863
2. Плащания, свързани с осигурените лица	(205)	(293)
3. Постъпления от други пенсионни фондове	4 704	7 414
4. Плащания към други пенсионни фондове	(19 286)	(14 435)
5. Постъпления, получени от НОИ	-	10
6. Плащания за превеждане към НОИ	(786)	(671)
7. Парични потоци от пенсионноосигурителното дружество	2	1
8. Парични потоци към пенсионно осигурителното дружество	(1 984)	(1 997)
9. Други парични потоци	-	7
10. Други парични потоци	(8)	-
Нетен паричен поток от оперативна дейност	7 391	12 899
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност		
1. Парични потоци от получени лихви	165	31
2. Парични потоци от платени лихви	(473)	(282)
3. Постъпления от сделки с инвестиции	47 418	18 981
4. Плащания по сделки с инвестиции	(53 381)	(29 577)
5. Парични потоци от сделки с чуждестранна валута	(1)	-
6. Постъпления от сделки, свързани с инвестиционни имоти	270	132
7. Плащания по сделки, свързани с инвестиционни имоти	(1 063)	(5 158)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(7 065)	(15 873)
В. Изменение на паричните потоци през периода	326	(2 974)
Г. Парични средства в началото на периода	6 807	9 781
Д. Парични средства в края на периода	7 133	6 807

Пояснителните бележки от стр. 7 до стр. 35 са неразделна част от финансовия отчет.

Дата: 31.03.2020 г.

Финансовият отчет е одобрен и приет от Съвета на директорите с протоколни решения на 14.02.2020 г. и 31.03.2020 г. и е подписан от представляващите дружеството.

Съставител на финансовия отчет:

Красимир Викев

Изпълнителен директор:

Дойчо Динев

Изпълнителен директор:

Славейко Гергинов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата:/2020 г.

Росица Тричкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
„Одит Корект“ ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. Описание на дейността и управление на фонда

Настоящото описание на дейността на Универсален пенсионен фонд (УПФ) "Пенсионноосигурителен институт" представлява обща информация. Подробна информация е представена в осигурителните договори и Правилника за организацията и дейността на фонда. УПФ "Пенсионноосигурителен институт" е самостоятелно юридическо лице, вписано в СГС на 16.09.2008 г., ф.д № 638/2008 г. с единен идентификационен код по БУЛСТАТ 175554107. УПФ "Пенсионноосигурителен институт" (Фонда) функционира на база на одобрен от Управление "Осигурителен надзор" при Комисията за финансов надзор (КФН) Правилник за организацията и дейността на фонда.

Фондът е създаден за неопределен срок. Той не отговаря с активите си за задълженията и за загубите на пенсионноосигурителното дружество, което го управлява и представлява. Фондът няма служители.

Съгласно решение на КФН №1098-УПФ/25.08.2008 г. УПФ "Пенсионноосигурителен институт" се управлява и представлява от "Пенсионноосигурителен институт" АД. "Пенсионноосигурителен институт" АД е самостоятелно юридическо лице, вписано в търговския регистър, воден от Агенцията по вписванията на 24.04.2008 г. с единен идентификационен код 200098313, с лицензия за извършване на дейност по допълнителното пенсионно осигуряване № 03-ПОД/28.02.2008 г.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд обхваща лицата, родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени по част първа от Кодекса за социално осигуряване (КСО). Това е дейност по набирането на задължителни пенсионноосигурителни вноски, управление на средствата и изплащане на допълнителна пожизнена пенсия за старост. Вноските в полза на осигуряваните лица във Фонда са за сметка на осигурителите и осигурените лица. Размерът на осигурителните вноски и разпределението и

а вноските между осигурителите и осигурените лица се определя ежегодно със Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване. Осигурителните вноски се събират от Националната агенция за приходите (НАП) и се превеждат във Фонда по ред и начин, определени в КСО. Взаимоотношенията между НАП и пенсионното дружество са уредени с договор.

Осигуряването за лична допълнителна пожизнена пенсия за старост в УПФ „Пенсионноосигурителен институт“ се извършва въз основа на договор, сключен между Фонда и осигурените лица за участие във Фонда - при избор на универсален пенсионен фонд от осигуреното лице, както и в резултат на служебно разпределение, осъществени по начин и ред, определени от Националната агенция за приходите и Комисията за финансов надзор. Покритите рискове са старост и смърт. Осигурителните договори да безсрочни.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

1. при прехвърляне на средствата, въз основа на подадено заявление от осигуреното лице за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида и сключен договор с друго пенсионноосигурително дружество;

2. при прехвърляне на средства по индивидуалната партида на осигуреното лице в Държавния

фонд за гарантиране устойчивост на пенсионната система въз основа на подадено заявление за промяна на осигуряването от универсален пенсионен фонд във фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" на държавното обществено осигуряване;

3. при смърт на осигуреното лице след представяне на смъртен акт;

4. при сключване на пенсионен договор или договор за разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида;

5. при еднократно изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, което е придобило право на допълнителна пожизнена пенсия за старост, когато изчисленият месечен размер към датата на отпускането ѝ е по-малък от 20 на сто от размера на социалната пенсия за старост, съгласно КСО, към същата дата;

6. при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд в пенсионните схеми на Европейския съюз и в пенсионните схеми на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, съгласно съответните разпоредби от КСО.

Осигуряването в УПФ „Пенсионноосигурителен институт“ дава правото на лична пожизнена пенсия, която се получава отделно и независимо от пенсията от Държавно обществено осигуряване по Част първа на КСО и от допълнителната доброволна пенсия по реда на Част Втора, дял Втори от КСО.

Право на придобиване на лична допълнителна пенсия за старост от универсален пенсионен фонд възниква, когато лицето придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) или 5 години преди навършване на възрастта за получаване на пенсия от Държавното обществено осигуряване по желание на осигуреното лице, при положение, че натрупаните средства по индивидуалната партида позволяват отпускането на такава пенсия в размер не по малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1-3 от КСО.

1.1. Осигуряването във Фонда дава право на:

- Допълнителна пожизнена пенсия за старост при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО или пет години преди навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1-3 от КСО;
- еднократно изплащане до 50 на сто от средствата, натрупани по индивидуалната партида, при трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследниците на починал осигурен или на пенсионер на Фонда при условията и по реда на част втора от КСО и Правилника за организацията и дейността на Фонда.

1.2. Инвестиране на средствата на Фонда

Основна цел на инвестиционната политика на УПФ "Пенсионноосигурителен институт" е запазване на стойността на натрупаните средства по индивидуалните партиди на осигурените лица и пенсионерите и увеличаване на тези средства в реално изражение, чрез дългосрочно формиране на капитал и доход от управлението на активите и постигане на доходност от инвестициите над средната за пазара, при обосновано и относително ниско поемане на риск. Активите на Фонда се инвестират съобразно предвидените в КСО и ограниченията за всяка инвестиция.

Доходът, реализиран от инвестирането на средствата на Фонда, се разпределя по индивидуалните партии на осигурените лица пропорционално на техния дял в масата на активите на Фонда, в съответствие с изискванията на закона.

1.3. Осигурителни плащания

Размерът на допълнителните пожизнени пенсии за старост, отпускани и изплащани от Фонда, се изчисляват на база:

- натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице;
- биометричните таблици, одобрени от заместник-председателя на КФН;
- техническия лихвен процент, който се определя и изменя от Съвета на директорите на дружеството и се одобрява от заместник-председателя на КФН.

2. База за изготвяне на финансовите отчети и промени в счетоводната политика

Основните счетоводни политики при изготвянето на финансови отчети на Фонда са оповестени по-долу. Тези политики са последователно прилагани, освен ако изрично не е упоменато друго.

2.1. База за изготвяне на финансовите отчети

Годишният финансов отчет на УПФ „Пенсионноосигурителен институт” е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е изготвен на база на историческата цена с изключение на финансовите активи и инвестиционните имоти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Фонда. Всички суми са представени в хиляди лева, включително сравнителната информация за 2018 г., освен ако не е посочено друго.

Фондът представя обичайно сравнителна информация във финансовите си отчети за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират и/или преизчисляват, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година. Във връзка с първоначалното прилагане на МСФО 16 от началото на 2019 г. сравнителната информация за предходната година не е преизчислена, поради факта че Фонда е страна само като лизингодател по своите наемни договори и няма промяна в начина на признаване и отчитане на приходите от наем в тази връзка.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Фонда да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността ръководството очаква, че Фонда има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо

предприятие при изготвянето на настоящия финансов отчет.

2.2. Промени в счетоводната политика

2.2.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2019 г.

Следните нови стандарти, както и изменения и разяснения към съществуващи стандарти, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

МСФО 16 Лизинг установява лизингополучателите да отчитат всички лизинги по единен модел, който налага балансовото им признаване, по подобие на отчитането на финансовия лизинг по МСС 17.

Изменения на МСФО 9 “Финансови инструменти” – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение. Негативна компенсация е налице, когато условията по договора позволяват на длъжника да плати предсрочно инструмента преди неговия падеж, и предсрочно платената сума може да е различна от останалите неплатени главница и лихви, но тази негативна компенсация трябва да е разумна и релевантна за ранното прекратяване на договора.

Изменения в МСС 19 Доходи на наети лица – Корекция на плана, съкращаване или уреждане. Тези изменения уточняват, че в случаи на промени в плановете за дефинирани доходи, съкращаване или уреждане, в определянето на разходите за текущ трудов стаж и разходите за лихви за периода след промяната в плана, дружеството е длъжно да използва актуализирани актюерски предположения.

Изменения в МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия. Съгласно това изменение дружеството следва да прилага МСФО 9, включително изискванията за обезценка, относно дългосрочно участие в асоциирано или съвместно контролирано предприятие, което е част от нетната инвестиция в тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна.

Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2015-2017

В цикъла 2015 г. - 2017 г. основните изменения са с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки във следните стандарти:

- МСФО 3 Бизнес комбинации и МСФО 11 Съвместни споразумения – разяснения относно счетоводното отчитане на държани преди това дялове в съвместни дейности;
- МСС 12 Данъци върху дохода – разяснения относно последствията от гледна точка на данъците върху дохода от плащания във връзка с финансови инструменти, класифицирани като собствен капитал;
- МСС 23 Разходи по заеми – разяснения относно разходите по заеми, отговарящи на условията за капитализиране.

КРМСФО 23 „Несигурност при третирането на данъка върху доходите“. Разяснението дава насоки за счетоводното признаване и оценяване само на данъците върху дохода по МСС 12, когато съществуват несигурности, свързани с данъчното им третиране. Когато съществува несигурност, дружеството следва да признае и оцени текущи или отсрочени данъчни пасиви

или активи съгласно МСС 12, като за целта определи облагаеми печалби, данъчни загуби, данъчни основи и данъчни ставки.

Приемането на тези изменения и разяснения към съществуващите стандарти не е довело до промени във финансовия отчет на Фонда. Същото е валидно и за МСФО 16, който е в сила от 1 януари 2019 г. Фонда е страна по лизингови договори само като лизингодател, както за 2018 г., така и за отчетната 2019 г.

2.2.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Фонда

Към датата на съставяне на настоящия финансов отчет няма нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и/или разяснения, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила.

2.2.3. Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Ръководството на Фонда счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но все още не са одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно, не са взети предвид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила ще зависят от решенията за одобрение за прилагане на Европейската комисия.

МСФО 17 Застрахователни договори

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г., като се позволява по-ранното му прилагане, при условие че дружеството прилага също МСФО 15 Приходи по договори с клиенти и МСФО 9 Финансови инструменти. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов всеобхватен модел за отчитане на всички видове застрахователни договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти. Този стандарт не е приложим за дейността на Фонда.

МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт.

Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия: Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Влизането в сила на това изменение е отложено за неопределено време от БМСС в зависимост от резултатите от неговия проучвателен проект, касаещ отчитане по метода на собствения капитал.

Изменения на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: „Признаване и оценяване” и МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване” в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.

Изменения в МСФО 3 Бизнес комбинации - Дефиниция за бизнес. Измененията са в сила за бизнес комбинации, за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 г. и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период. Те все още не са приети от ЕС.

Изменения в МСС 1 Представяне на Финансови Отчети и МСС 8 Счетоводна Политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки - Дефиниция за същественост. Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват дефиницията за същественост и как трябва да бъде прилагана тя, като предоставят практически насоки, които до сега са били включени в други МСФО. Измененията също така поясняват, че съществеността зависи от естеството и значимостта на информацията. Тези изменения все още не са приети от ЕС.

Изменения в Концептуална рамка за финансово отчитане. БМСС публикува изменената Концептуалната рамка за финансово отчитане на 29 март 2018 г., която е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. Концептуална рамка за финансово отчитане все още не е приета от ЕС. Новите моменти в нея са концепцията за оценка, за представяне и оповестяване, както и за отписване на активи и пасиви от финансовите отчети. Актуализирани са определенията за актив и пасив, както и критериите за тяхното признаване във финансовите отчети. Включени са разяснения относно основни понятия – предпазливост, оценка на несигурността, предимство на съдържанието пред формата и „с грижата на добрия търговец“.

Фондът очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху неговия финансов отчет в периода на първоначалното им прилагане.

3. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на този финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати. Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава проспективно. Значимите преценки и предположения на ръководството при прилагането на счетоводната политика на Фонда, които оказват най-съществено влияние върху финансовия отчет, са свързани с определяне на:

3.1.справедливата стойност на финансовите инструменти, отчитани по ССПЗ

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котирани цени на активен пазар в съответствие с Правилата на Фонда и Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество.

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е продажна цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна или определена чрез друг метод за остойностяване.

Някои от активите и пасивите на Фонда се оценяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. За тези активи и пасиви, както и за активите и пасивите, за които се изисква оповестяване на оценената справедлива стойност Фондът оповестява нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от

Йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

При прилагане на техники за оценяване ръководството на Фонда използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Фонда използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно. Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни различни от котираны цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

Фондът признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

При невъзможност да се определи справедливата стойност чрез използване на цени на активен пазар, Фондът прилага следните методи, с цел надеждно определяне на справедливата стойност на финансовия инструмент:

- метод на дисконтираните парични потоци;
- метод на съотношението цена-печалба на дружества аналози;
- други методи, определени в Правилата на Фонда за оценка на активите и пасивите.

Таблицата по-долу показва балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности.

“ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД

УПФ „ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ”

Финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

31 декември 2019

	Балансов а стойност		Справедлив а стойност		
	Определени по справедлива стойност	Определен и по амортиз. стойност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Финансови активи					
Ценни книжа	125 568	-	125 568		
Инвестиционен имот	5 186			-	5 186
Влогове	-	13 826			
Текущи вземания	-	208	-	-	-
Пари и парични еквиваленти	-	7 133	-	-	-
	151 921	21 167	125 568	-	5 186
Финансови пасиви					
Нетекучи задължения към осиг.лица	151 177	-	-		
Текущи задължения	607	-	-	-	-
	151 784	-	-	-	-

31 декември 2018

	Балансова стойност		Справедлива стойност		
	Определени по справедлива стойност	Определени по амортизира на стойност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Финансови активи					
Ценни книжа	118 979	-	113 968	-	5 011
Влогове		12 822			
Текущи вземания	-	146	-	-	-
Пари и парични еквиваленти	-	6 807	-	-	-
	118 979	19 775	113 968	-	5 011
Финансови пасиви					
Нетекучи задължения към осиг.лица	138 103	-			
Текущи задължения	519	-	-	-	-
	138 622	-	-	-	-

3.2.определянето на очакваните кредитни загуби (ОКЗ) за вземанията и паричните средства

Политиката на Фонда по отношение на преценки и предположения, свързани с ОКЗ е подробно оповестена по-горе.

3.2.определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти

4. Основни елементи на счетоводната политика

4.1. Финансови инструменти

4.1.1. Финансови активи

Класификация

Съгласно МСФО 9, след първоначалното им признаване финансовите активи се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Класификацията се базира на два критерия: бизнес модела за управление на активите на Фонда и дали договорните парични потоци от инструмента представляват само плащания на главница и лихва по непогасената сума на главницата.

Оценката на бизнес модела на Фонда е извършена към датата на първоначалното прилагане на МСФО 9 - 1 януари 2018 г. Бизнес моделът на Фонда за управление на финансовите активи се определя от начина, по който той управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

Във връзка с горното, бизнес модела на Фонда е, че финансовите активи не се държат нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи.

Оценката дали договорните парични потоци по финансовите инструменти се състоят само от главница и лихва се прави въз основа на фактите и обстоятелствата към първоначалното признаване на активите.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действателна практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на уреждане на сделката, т.е. на датата на сепълмента.

Инвестиции, отчитани по ССПЗ

Финансовите активи в инвестиционния портфейл на УПФ “Пенсионноосигурителен институт” представляват инвестирани парични средства в държавни ценни книжа, чуждестранни ценни книжа, акции и права, акции на акционерни дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), дялове, издадени от Колективни Инвестиционни Схеми (КИС) и банкови депозити.

Тази категория финансови активи е най-съществена за Фонда. Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, държани за търговия и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Финансовите активи се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел продажба или повторно придобиване в кратък срок. Финансови активи с парични потоци, които не представляват единствено плащания по главницата и лихвата, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, независимо от бизнес модела. Независимо от критериите за дълговите инструменти, които следва да бъдат класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, дълговите инструменти могат да бъдат определени като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване, ако така се елиминира или се намалява съществено счетоводното несъответствие.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата се отнасят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, като нетните промени в справедливата стойност се признават в отчета за всеобхватния доход.

Тази категория включва основно регистрирани за търговия на фондови борси капиталови и дългови инструменти. Дивидентите по такива капиталови инструменти също се признават като финансови приходи в отчета за доходите, когато бъде установено правото за получаване на плащането за тях.

Вземания, отчитани по амортизирана стойност

Вземания, възникнали първоначално във Фонда, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания, които не се търгуват на активен пазар. За да бъде класифициран и оценяват по амортизирана стойност финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата" по неиздължената сума на главницата.

Като текущи вземания се класифицират вземанията в срок до 12 месеца от тяхното възникване. Краткосрочните вземания без определен лихвен процент или доход се оценяват по себестойност в момента на тяхното възникване. Краткосрочните вземания с определен лихвен процент или доход се оценяват по себестойност, увеличена с полагащата се съгласно договора натрупана лихва или доход.

Парични средства по банкови сметки

Фондът отчита като парични средства налични суми в брой, както и сумите по разплащателни сметки в банки или по депозити с оригинален срок до три месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са леснообръщаеми в паричен еквивалент и съдържат незначителен риск от промяна в стойността им. Като парични средства се представят и и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Фонда, съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.

Банковите влогове, парите на каса и паричните средства по разплащателни сметки се оценяват както следва:

- банковите влогове – по номиналната им стойност и натрупаната лихва към датата, за която се отнася оценката;
- парите на каса – по номинална стойност;
- паричните средства по разплащателни сметки – по номинална стойност.

Признаване и оценяване на финансови активи

При първоначалното придобиване на инвестиции, отчитани по ССПЗ оценката се извършва по цена на придобиване, а при последващо оценяване - по съответния ред и начин, определен в Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партии (Наредба №9 на КФН), при спазване на Закона за счетоводството и на МСФО приети от ЕС.

Разликите от преоценените стойности на инвестициите, отчитани по ССПЗ се отразяват текущо като приходи или разходи. Всички притежавани от Фонда инвестиции, отчитани по ССПЗ се класифицират като финансови активи, държани за търгуване и се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, съгласно МСФО 9.

След първоначално признаване всички финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата се оценяват по справедливата им стойност, с изключение на онези

инструменти, за които няма пазарни котировки на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена.

Пазарът се счита за активен, ако сделките за този актив, респ. пасив се извършват с достатъчно честота и обем, така че да осигуряват непрекъсната ценова информация.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя към края на всеки ден на база пазарни котировки на цената им, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансовите активи се определя чрез техники за оценка, в съответствие с приетите правила за оценка на активите на Фонда. Оценъчните методи при липса на активен пазар за съответния финансов актив или финансов пасив представляват ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за дружеството, респ. за фонда оценки, както и включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цената. Входящите данни при оценъчните техники представят пазарните очаквания и измервания за факторите за риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

При невъзможност да се приложи реда и начините за оценка по Наредба № 9 последващата оценка може да се извърши при спазване на принципа на предпазливостта по надлежно и подробно мотивирани и документирани от пенсионноосигурителното дружество методи, които са общопризнати на финансовите пазари, съгласно Наредба № 9. Същите обаче следва да са в съответствие с МСФО 9.

По изключение, когато получената по реда на тази Наредба оценка е в явно противоречие с принципа на предпазливостта, пенсионноосигурителното дружество може да използва определената по реда на наредбата цена за предходния работен ден.

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през печалба или загуба се признават първоначално по тяхната справедлива стойност за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Те се признават при възникването им в отчета за доходите. Последващата оценка на тези активи е по тяхната справедлива стойност.

Вземанията първоначално се признават по тяхната справедлива стойност, за която се приема цената им на придобиване. Последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент (ЕЛП). Амортизацията по ЕЛП се включва в печалбата или загубата за текущия период.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Фонда включват вземанията, свързани с инвестиции и другите текущи вземания.

Краткосрочните вземания без определен лихвен процент или доход се оценяват по себестойност в момента на тяхното възникване. Краткосрочните вземания с определен лихвен процент или доход се оценяват по себестойност, увеличена с полагащата се съгласно договора натрупана лихва или доход.

Обезценка

Приемането на МСФО 9 промени счетоводното отчитане на загубите от обезценка за

финансовите активи като замени подхода на начислените загуби на МСС 39 с ориентирания в по-голяма степен към бъдещето модел на очакваните кредитни загуби (очакваните кредитни загуби). МСФО 9 изисква от Фонда да признава провизия за очакваните кредитни загуби за всички финансови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Очакваните кредитни загуби се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Фонда очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент.

Очакваните кредитни загуби се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, очакваните кредитни загуби се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението.

Фондът приема че кредитния риск се е повишил значително, когато договорните плащания, свързани с актива са просрочени с повече от 30 дни, освен ако Фонда не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

По отношение на вземанията, свързани с инвестиции и другите текущи вземания Фонда прилага опростен подход за изчисление на очакваните кредитни загуби. Това означава, че не проследява промените в кредитния риск, а вместо това признава провизия за загуба въз основа на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата.

Значимите вземания се тестват за обезценка поотделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Загубата от обезценка на вземания се представя в отчета за всеобхватния доход като други разходи.

По отношение на паричните средства Фонда прилага общия подход, базиран на присъдени кредитни рейтинги на обслужващите го банки от международни кредитни агенции или БАКР.

По-голямата част от финансовите активи на Фонда се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата и изискванията за обезценка не се прилагат за тези финансови инструменти. Освен това, финансовите активи по амортизируема стойност на Фонда (текущите вземания и парите и паричните средства) са краткосрочни, с добро кредитно качество. Съответно, очакваната кредитна загуба за тях е несъществена.

Фондът приема, че е налице неизпълнение на условията за даден финансов актив, когато забавянето на договорените парични потоци е над 90 дни, освен ако не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да докаже че по-голямо просрочие е по-подходящ критерий за неизпълнение.

Измерването на очакваната кредитна загуба е функция от вероятността за неизпълнение, загуба при неизпълнение и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещо развитие.

Отписване

Финансов актив се отписва когато:

- договорните права за получаване на паричните потоци от актива са изтекли; или
- договорните права за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Фонда е поел задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Фонда е прехвърлил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Фонда нито е прехвърлил, нито е запазил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазил контрола върху него.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

4.1.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват текущите задължения към Дружеството, управляващо Фонда и нетекущите задължения към осигурените лица.

Финансовите пасиви се признават тогава, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата. Задълженията се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизируема стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Активите и пасивите на фонда, деноминирани в чуждестранна валута, се преоценяват в лева към края на всеки работен ден по централния курс на БНБ, валиден за деня, за който се отнася оценката, съгласно изискването на чл.11, ал. 1 от Наредба № 9. Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на фонда по официалния обменен курс към датата на сделката. Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в увеличение или намаление на дохода.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката. Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.2. Инвестиционни имоти

Инвестиционен имот е имот (земя, сграда, части от сграда или сграда в процес на изграждане), държан с цел отдаване под наем при условия на оперативен лизинг или за увеличаване на стойността на имота, или и за двете, в съответствие с МСС 40 Инвестиционни имоти.

Инвестиционните имоти се признават като актив само, когато е вероятно бъдещите икономически ползи, свързани с имота, да бъдат получени от Фонда и когато цената на придобиване може да бъде надеждно определена. Признаването се извършва обичайно от момента, в който всички ползи и рискове, свързани с актива са прехвърлени към Фонда.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, включително разходите по сделката. Текущите разходи, свързани с обслужването на актива не се включват в отчетната стойност, а се отчитат като преки разходи за инвестиционни имоти в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти, се отчитат като се използва моделът на справедливата стойност. Справедливата стойност се определя от независими лицензирани оценители с квалификация и опит, подходящи за спецификата на оценяваните имоти, съгласно Закона за независимите оценители. Последващата оценка на инвестиционен имот по справедлива стойност се извършва от Фонда съгласно оценката на пазарната стойност на имота към последния работен ден на отчетния период. Инвестиционните имоти се преоценят на тримесечна база, съгласно нормативната уредба на дейността на пенсионните фондове, и се включват в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица по техните справедливи стойности. Промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се представят в отчета за промените на нетните активи на разположение на осигурените лица

Фондът отписва инвестиционните си имоти при продажба или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не очакват никакви икономически приходи от тяхната продажба. Печалбите или загубите възникващи от изваждането им от употреба или продажбата им, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположените на осигурените лица и се определят като разликата между нетните приходи от продажбата и балансовата стойност на актива.

Приходите от наеми от инвестиционни имоти се признават на линейна база в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица в периода, за който се отнасят, независимо от начина на плащане.

4.3. Отчитане на лизинговите договори

Фонда като лизингодател по оперативен лизинг

Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2019 г.

МСФО 16 Лизинг, който е в сила от 1 януари 2019 г. не променя съществено счетоводното отчитане на лизинга за лизингодателите. Те ще продължат да класифицират всеки лизингов договор като финансов или оперативен, прилагайки на практика правила, които са аналогични на тези в МСС 17, които съответно по своята същност са прехвърлени в новия МСФО 16.

Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2018 г.

При оперативен лизинг лизингодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това, този актив продължава да е включен в състава на неговите нетекущи активи.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

5. Резерв за гарантиране на минимална доходност

Универсалният пенсионен фонд създава пенсионни резерви за гарантиране на минималната доходност, съгласно чл. 193 от КСО, когато постигнатата доходност от Фонда е с над 40 на сто по-висока от средната постигната доходност за всички универсални пенсионни фондове или превишава с 3-процентни пункта средната доходност - което от двете числа е по-голямо, като средствата от доходността над този процент се заделят за резерв от съответния фонд. Начинът и редът за определяне на минималната доходност за формиране и използване на

резервите се уреждат с наредба на Комисията за финансов надзор.

6. Такси

Таксата за управление на осигурителните вноски се удържа при постъпване на осигурителните вноски на базата на сключени договори за допълнително пенсионно осигуряване в УПФ.

Задълженията към осигурените лица са оповестени по номинал, намалени с таксите съгласно Правилника на Фонда и увеличени с доходността от инвестиране.

Във връзка с осъществяването на дейността по управление на УПФ от Пенсионноосигурителното дружество, УПФ начислява и изплаща на „Пенсионноосигурителен институт“ АД следните такси върху вноските, получени от осигурените лица:

- такса в размер на 3,75%, удържана от всяка вноска (2018 г. - 4,00%);
- инвестиционна такса в размер на 0,75 %, определена годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който са управлявани (2018 г. - 0,80%).

7. Данъци

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Услугите по допълнително задължително пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

8. Нетни активи на разположение на осигурените лица

Нетните активи обхващат вноските, отразени по индивидуалните партии на осигурените лица и дохода разпределен по тях .

9. Нетекущи задължения

Нетекущите задължения на Фонда към 31.12.2019 г. са формирани изцяло от задълженията към осигурените лица – 151 177 хил. лева спрямо 2018 г. - 138 103 хил. лева.

10. Текущи задължения

Текущите задължения на УПФ "Пенсионноосигурителен институт" към дружеството са във връзка с начислени такси от вноските на осигурените лица и инвестиционна такса. Таксата за управление на осигурителните вноски се удържа при постъпване на осигурителните вноски. Задълженията към осигурените лица са оповестени по номинал, намалени с таксите, съгласно Правилника на Фонда и увеличени с доходността от инвестиране. Във връзка с осъществяването на дейността по управление на Фонда от "Пенсионноосигурителен институт" АД, Фондът начислява и изплаща на Дружеството следните такси върху вноските, получени от осигурените лица:

- такса в размер на 3.75 %, удържана от всяка постъпила вноска;

“ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД

УПФ „ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ”

Финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

- инвестиционна такса в размер на 0,75 %, определена годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който са управлявани.

Към 31.12.2019 година текущите задължения на УПФ „Пенсионноосигурителен институт“ към „Пенсионноосигурителен институт“ АД за такси възлизат на 204 хил. лева, а в края на 2018 г. са 158 хил. лева.

Към 31.12.2019 година текущите задължения на УПФ „Пенсионноосигурителен институт“ по превеждане на средства за лица, избрали да променят осигуряването си от ФДЗПО към фонд на ДОО възлизат на 319 хил. лева а в края на 2018 г. са 354 хил. лева.

Към 31.12.2019 година текущите задължения на УПФ „Пенсионноосигурителен институт“ свързани с инвестиционни имоти възлизат на 84 хил. лева а в края на 2018 г. са 5 хил. лева.

11. Приходи

Основните приходи на пенсионния фонд са от инвестиции, включващи преоценка на ценни книжа, реализирани печалби или загуби от сделки с ценни книжа, лихви от банкови депозити и лихвоносни ценни книжа, както и от гласувани дивиденди.

Приходите от дивиденди се признават в увеличение или намаление на дохода в момента на възникване на правото за получаване на плащането. Приходите от лихви се признават на принципа на текущо начисление. Разликите от промените в оценката на финансовите инструменти по справедлива цена, се отчитат като текущ приход или разход от преоценки на финансови активи, когато тези активи са държани за търгуване. Разликата между преоценената стойност и продажната цена на финансовите инструменти при сделки с тях, се признават като текущи приходи или разходи.

12. Разходи

Разходите в отчета за всеобхватния доход са основно от преоценка на инвестициите, респ. на финансовите активи и същите се отчитат текущо в периода на тяхното възникване

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

13. Инвестиции

№ по ред	Активи	Изменение на балансовата стойност		Начислен доход за периода в хил. лева
		31.12.2019 г.	31.12.2018 г.	
1	Дялови финансови активи, издадени от емитенти със седалище в Р.България	16 942	20 203	(916)
1.1	Акции, права и варианти	16 942	19 201	(989)
1.2	Акции и дялове на колект.инвест.схеми	-	1 002	73
2	Дългови финансови активи, издадени от емитенти със седалище в Р. България	30 428	51 128	663
2.1	Дългови ценни книжа	28 755	49 398	668
2.2	Корпоративни облигации	1 673	1 730	(5)
3	Дялови финансови активи, издадени от емитенти извън Р.България	15 021	12 563	3 023

3.1.	Акции, права и варианти	4 479	-	110
3.2.	Акции и дялове на колект.инвест.схеми	10 542	12 563	2 913
4	Дългови финансови активи, издадени от емитенти извън Р. България	63 177	30 074	3 722
4.1.	Дългови ценни книжа	58 155	28 159	3 223
4.2.	Корпоративни облигации	5 022	1 915	499
5	Влогове в банки	13 826	12 822	115
6	Инвестиционни имоти	5 186	5 011	(916)
6.1.	Инвестиционни имоти в Р.България в процес на строителство	5 186	5 011	(916)
	Общо инвестиции	144 580	131 801	5 691

13.1. Дялови финансови активи, издадени от емитенти със седалище в Р.България

Емитент	Брой издадени ЦК от емитента	Брой притежавани ЦК	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2019 г. в хил. лв.
ГРАДУС АД	243608710	360 000	BGN	605
АЛТЕРКО АД	15000000	240 224	BGN	913
СПИДИ АД	5377619	21 400	BGN	1 057
БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА АД	6582860	92 264	BGN	435
ЧЕЗ ЕЛЕКТРО БЪЛГАРИЯ АД	5000	28	BGN	554
ЧЕЗ РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ БЪЛГАРИЯ АД	1928000	4 310	BGN	948
СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД	59360518	715 810	BGN	447
СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД	18358849	602 585	BGN	554
ЕЛАНА АГРОКРЕДИТ АД	36629925	1 231 556	BGN	1 379
ТРЕЙС ГРУП ХОЛД АД	24200000	260 798	BGN	859
МОНБАТ АД	39000000	112 816	BGN	728
АГРИЯ ГРУП ХОЛДИНГ АД	6800000	93 101	BGN	661
СОФАРМА ТРЕЙДИНГ АД	32905009	141 980	BGN	795
БИЛБОРД АД	15000000	667 145	BGN	294
АЛКОМЕТ АД	17952959	47 124	BGN	335
ЕМКА АД	21699726	324 396	BGN	714
ФАЗЕРЛЕС АД	515000	20 376	BGN	448
КОРАДО-БЪЛГАРИЯ АД	13168614	124 994	BGN	775
М+С ХИДРАВЛИК АД	39445200	82 000	BGN	492
НЕОХИМ АД	2654358	12 199	BGN	209
ТОПЛИВО АД	5416829	142 048	BGN	341
ФНИ БЪЛГАРИЯ АДСИЦ	34641925	706 383	BGN	1 399
АДВАНС ТЕРАФОНД АДСИЦ	85110091	828 838	BGN	1 455
СОФАРМА ИМОТИ АДСИЦ	21415928	84 500	BGN	545
ФЕЕИ АДСИЦ	4454126	10 000	BGN	-
				16 942

13.2. Дългови финансови активи, издадени от емитенти със седалище в Р.България

№ по ред	Емисия	Брой притежавани ЦК	Падеж	Справедлива стойност към 31.12.2019 г. в хил лв.
1	BG2040012218	3 451 453	11.07.2022 г.	3 991
2	BG2040013216	4 463 244	09.07.2023 г.	5 204
3	BG2040014214	3 402 977	15.07.2024 г.	4 097
4	BG2040015211	334 971	14.07.2025 г.	397
5	BG2040210218	1 540 000	29.09.2025 г.	4 055
6	BG2100023170 MONBAT	870 000	20.01.2025 г.	1 673
7	XS1083844503	2 000 000	03.09.2024 г.	4 489
8	XS1208855889	1 300 000	26.03.2027 г.	3 047
9	XS1382693452	1 650 000	21.03.2023 г.	3 475
				30 428

13.3. Дялови финансови активи, издадени от емитенти извън Р.България

Емитент	Брой издадени ЦК от емитента	Брой притежаван и ЦК	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2019 г. в хил лв.
BAYER AG NA O.N.	932591468	3 000	EUR	427
NOKIA CORP	5640536159	46 000	EUR	297
RENAULT SA	295722284	4 660	EUR	384
AMAZON.COM INC	495797220	214	EUR	699
BOEING CO	562791233	442	EUR	255
COCA COLA CO	4284491377	7 800	EUR	754
MCDONALD'S CORP	753093326	3 486	EUR	1 206
MICROSOFT CORP	7628805618	1 648	EUR	457
ISHARES FOOD&BEVERAGE ETF(DE)	3700000	9 500	EUR	1 436
ISHARES HEALTCARE ETF(DE)	6700000	7 000	EUR	1 237
DEKA EURO STOXX 50 UCITS ETF	31800000	21 000	EUR	1 559
INVESCO EQQQ NASDAG ETF	11100000	2 400	EUR	894
VANGUARD FTSE EMERGING MARKETS	38300000	9 550	EUR	1 016
ISHARES S&P500 HEALTH CARE SEC	150800000	41 600	EUR	547
ISHARES GOLD PRODUCERS VCITS E	99000000	44 700	EUR	989
VANGUARD USD TREASURY BOND ET	9200000	32 500	EUR	1 416
EUROBANK I (LF) EGUITY EMERGIG	5239938.08	667091.695	EUR	1 448
				15 021

13.4. Дългови финансови активи, издадени от емитенти извън Р. България

Емисия	Брой притежавани ЦК	Падеж	Справедлива ст-ст към 31.12.2019 г. в хил. лева
DE0001102473 - Германия	2 000 000	15.8.2029 г.	3 982
GR0114029540 - Гърция	900 000	1.8.2022 г.	1 981
XS1060842975 - Румъния	3 000 000	24.04.2024 г.	6 876

“ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД

УПФ „ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ”

Финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

XS1117298916 - Хърватия	2 975 000	11.03.2025 г	6 727
XS1129788524 - Румъния	4 055 000	28.10.2024 г	8 903
XS1312891549 - Румъния	3 300 000	29.10.2025 г.	7 263
XS1713475306 - Хърватия	1 000 000	27.01.2030 г.	2 382
XS1892141620 - Румъния	1 800 000	11.03.2029 г.	4 062
XS1744744191 – Северна Македония	2 465 000	18.1.2025 г.	5 243
XS1807201899 – Черна Гора	2 700 000	21.04.2025 г.	5 758
XS1877938404 - Албания	2 000 000	09.10.2025 г.	4 297
XS2050982755 – Черна Гора	350 000	03.10.2029 г.	681
XS1816296062 – ENERGO PRO S.A.	1 950 000	04.05.2024 г	3 969
XS1969645255 – PPF ARENA 1 B.V.	500 000	27.03.2026 г.	1 053
			63 177

13.5. Банкови депозити

<i>в хил. лева</i>	За годината, завършваща на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Банкови депозити	13 826	12 822
	13 826	12 822

Банковите депозити на УПФ „Пенсионноосигурителен институт” към 31.12.2019 г. са в следните банки:

Име на банката	Главница в лева	Натрупана лихва в лева	Обща стойност в лева
ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД	3 000 000,00	-	3 000 000,00
ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД	4 269 390,63	16 312,63	4 285 703,26
ПРОКРЕДИТ БАНК	3 250 000,00	6 296,87	3 256 296,87
ПРОКРЕДИТ БАНК	3 276 361,11	7 617,54	3 283 978,65
	13 795 751,74	30 227,04	13 825 978,78

13.6. Инвестиционен имот в процес на строителство

Инвестиционният имот на Фонда включва право на строеж, придобито през 2018 г. и поземлен имот с идентификатор 56722.651.300, находящ се в гр. Плевен. Същият е придобит през м.04.2019 г. от „Кайлъка ресурс“ АД

През 2019 г. Фонда започна изграждането на обекта, за който е учредено правото на строеж.

По-долу е представено равнението на балансовата стойност на инвестиционния имот към края на отчетния период:

	<u>2019 г.</u>	<u>2018 г.</u>
Балансова стойност към 1 януари	5 011	5 000
Придобита земя	238	-
Приети СМР и допълнителни разходи	992	4
Преценка (нето)	(1 055)	7
Балансова стойност към 31 декември	<u>5 186</u>	<u>5 011</u>

Оценъчните техники, приложени при определянето справедливата стойност на инвестиционния имот на Фонда съответстват на ниво 3 от въведената с МСФО 13 Йерархия на справедливите стойности. Справедливата стойност е определена на база, изготвени оценки от независими оценители при претегляне на различните оценителски методи в зависимост от вероятността за сбъждане на заложените хипотези при прилагане на въведената от МСФО 13 презумпция за определяне на справедливата стойност на база на пазарните очаквания за максимизиране на стойността на актива в зависимост от употребата му.

Основна тежест при оценката на инвестиционния имот към края на годината се дава на метода на остатъчната стойност - 70%, допълван от сравнителния метод – 30%. Направената преоценка на инвестиционния имот до справедлива стойност е повтаряема поради прилагането на модела на справедливата стойност по МСС 40. Тя се извършва към последната дата от всяко календарно тримесечие на годината.

Оценката на имота към края на 2019 г. е изготвена от инж. Александър Александров, притежаващ сертификат № 100101222 за оценка на недвижими имоти. Справедливата стойност на инвестиционния имот в процес на изграждане е 5 186 хил.лева.

Следните суми, свързани с инвестиционните имоти са представени в отчета за всеобхватния доход:

	<u>2019 г.</u>	<u>2018 г.</u>
Приходи от преоценка	13	7
Разходи за обезценка	(1 068)	-
Приходи от наем	139	120
	<u>916</u>	<u>127</u>

14. Парични средства по банкови разплащателни сметки

Паричните средства на УПФ "Пенсионноосигурителен институт" към 31.12.2019 г. са в банката попечител – Уникредит Булбанк АД.

<i>в хил. лева</i>	За годината, завършваща на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Разплащателни сметки в лева	3 033	5 725
Разплащателни сметки във валута	4 100	1 082
	7 133	6 807

15. Текущи вземания, свързани с инвестиции и инвестиционни имоти

	За годината, завършваща на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
1. Вземания, свързани с инвестиционни имоти в т.ч.	82	138
<i>ИВАЙЛО НЕШЕВ НЕШ И ЕТ</i>	79	-
<i>Наги ЕООД</i>	-	126

“ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД**УПФ „ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ”**

Финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

<i>СД ЕКСПЕРТ-ИП БОРИСОВА, ЦАНКОВА</i>	3	-
<i>Кайлъка Ресурс АД</i>	-	12
2. Други текущи вземания, свързани с инвестиции	126	8
	208	146

През 2019 г. УПФ стартира строителство в своя инвестиционен имот. В тази връзка дружеството е предоставило договорен аванс в размер на 79 хил. лева на основните изпълнители по строителството. Сумата от 3 хил. лева вземане от СД Експерт –ИП Борисова, Цанкова е съгласно договор за строителен надзор и представлява 50 % авансово плащане. Към 31.12.2019 г. Фонда отчита ДДС за възстановяване от строителната дейност в размер на 126 хил. лева. Данъка е възстановен към датата на съставяне на настоящия финансов отчет.

16. Резерв за гарантиране на минимална доходност

През 2011 г. УПФ "Пенсионноосигурителен институт" постигна доходност, по-висока от средната за този вид ФДПО. Заделен е резерв за гарантиране на минимална доходност по чл.193, ал.7. от КСО, като стойността му ежедневно се преоценява. Към 31.12.2019 г. неговият размер е 137 хил. лева. (към 31.12.2018 г. – 132 хил.лв.)

Минималната доходност се определя от регулаторния орган в страната – КФН на база на постигнатата доходност от управлението на активите на всички фондове от съответни вид за предходните 24 месеца, съгласно Наредба на КФН.

17. Нетекущи задължения към осигурени лица

<i>в хил. лева</i>	За годината, завършваща на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Задължения към осигурените лица	151 177	138 103

18. Текущи задължения

<i>в хил. лева</i>	За годината, завършваща на 31 декември	
	2019 г.	2018г.
Текущи задължения на променили осигуряването си лица	319	354
Задължения към ПОД	204	158
Задължения свързани с инвестиции	84	7
	607	519

Към 31 декември 2019 в УПФ има подадени заявления за прехвърляне в НАП (по реда на чл. 4 б от КСО) от 41 лица с общ размер на натрупаните средства по осигурителните им партии в размер на 319 хил.лева, за които не е изтекъл 6-месечния срок за ефективен трансфер на паричните средства към НАП.

19. Приходи от дивиденди

УПФ "Пенсионноосигурителен институт" отчита приходи от дивиденди от дружества, в които фонда има дялово участие в размер на 647 хил. лева за 2019 г. и 477 хил. лева за 2018 г.

20. Приходи от лихви по банкови депозити и ценни книги

<i>в хил. лева</i>	За годината, завършваща на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Приходи от лихви по банкови депозити и по разплащателни сметки	37	60
Приходи от лихви по ценни книжи	2 589	2 121
	2 626	2 181

21. Приходи от преценка на ценни книжа

<i>в хил. лева</i>	За годината, завършваща на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Дългови - ДЦК	7 989	3 667
Дялови – акции, права и дялове	30 755	32 056
	38 744	35 723

22. Приходи от инвестиционни имоти

През 2019 г. УПФ "Пенсионноосигурителен институт" отчита общо приходи от наем в размер на 139 хил. лева, от които: 98 хил. лева, формирани от договор за наем от 25.04.2019 г., сключен с „Кайлъка ресурс“ АД. Срокът на договора е за 12 месеца с клауза за автоматично подновяване със 6 месеца, уговорена в полза на наемателя, ако той продължи повече от 5 дни от първоначалния договорен срок, ползването на имота и 41 хил. лева от договор със същия контрагент, прекратен през м.04.2019 г. За предходната 2018 г. отчетените приходи по същия договор са в размер на 120 хил. лева.

Допълнително през отчетната година Фонда признава приходи от преценка на инвестиционния имот в процес на изграждане, които са в размер на 13 хил. лева.

23. Други приходи

През 2019 г. в УПФ "Пенсионноосигурителен институт" не са отчетени други приходи от дялово участие. За предходната 2018 г. другите приходи са в размер на 65 хил. лева.

24. Разходи за лихви

През 2019 г. в УПФ "Пенсионноосигурителен институт" са начислени отрицателни лихви по разплащателна сметка на Фонда при Райфайзен банк в размер на 7 хил. лева. За 2018 г. Фонда отчита разходи за лихви в размер на 4 хил. лева.

25. Разходи по операции с финансови инструменти

<i>в хил. лева</i>	За годината, завършваща на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
1. Разходи от преценка на финансови инструменти	35 281	41 649
1.1 ДЦК	6 104	5 113
1.2 Акции, права и дялове	29 177	36 536
2. Разходи за комисионни на инвестиционни посредници	23	9
3. Други разходи по операции с финансови инструменти	95	47
	35 399	41 705

26. Разходи от операции с чуждестранна валута

През 2019 г. са отчетени разходи по операции с чуждестранна валута в размер на 4 хил. лева. За 2018 г. не са отчетени такива разходи.

27. Други разходи

През 2019 г. в УПФ "Пенсионноосигурителен институт" не са отчетени други разходи. За 2018 г. тези разходи са в размер на 5 хил. лева.

28. Резултат от инвестиции

<i>в хил. лева</i>	За годината, завършваща на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Резултат от инвестиции	5 691	(3 148)

29. Паричен поток

Движението на паричните средства, както и началното и крайно салдо по паричните сметки са показани в отчета за паричните потоци.

30. Свързани лица

Идентифициране на свързани лица

Свързано лице на Фонда е „Пенсионноосигурителния институт“ АД, в качеството му на управляващо дружество, както и ключовия управленски персонал на пенсионното дружество.

Краен собственик на капитала

Към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г. краен собственик на капитала на пенсионното дружество е Ива Петкова Павлова.

Пряк собственик на капитала

Към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г. пряк собственик на капитала на пенсионното дружество е „Пела“ ЕООД.

Непряк собственик на капитала

Ива Петкова Павлова е собственик на прекия собственик на капитала на пенсионното дружество и съответно е непряк собственик на капитала на пенсионното дружество към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г.

Дружества под общ контрол

Дружества под общ контрол са всички дружества, върху които крайния собственик на капитала притежава контрол. През отчетния и през предходния период Фонда не е извършвал сделки със дружества под общ контрол.

Други свързани лица

Към 31 декември 2019 г. крайният собственик на капитала на пенсионното дружество упражнява значително влияние върху: АС БГ ЕООД, Соломон груп АД, Екотур ООД, С Експрес груп АД, ЗК Лев инс АД.

За 2019 г. Фонда е начислил такси в полза на пенсионноосигурителното дружество в размер на 2 028 хил. лева, съответно 1 982 хил. лева за 2018 г..

Към 31.12.2019 г. задължението на Фонда към пенсионното дружество е в размер на 204 хил. лева (2018 г. – 158 хил. лева).

Към края на 2019 г. ключовия управленски персонал на пенсионноосигурителното дружество разполага с индивидуални партии във Фонда в качеството им на осигурени лица.

31. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Фондът не е осъществил инвестиционни и финансови сделки, при които да не са използвани пари или парични еквиваленти и които да не са отразени в отчета за паричните потоци.

32. Условни активи и пасиви

През 2019 г. и до датата на съставяне на настоящия финансов отчет на Фондът няма признати условни активи или пасиви и няма предявени към него правни искове.

33. Други оповестявания

Към датата на съставяне на настоящия финансов отчет пенсионното дружество не е получило информация от НАП за всички дължими суми за 2018 г. и 2019 г. по осигурителните партии на осигурените лица в този фонд. Поради това, средствата по индивидуалните партии на осигурените се отчитат на база на ефективно получените плащания от НАП. Съответно доколкото дължимите от осигурените лица суми за такси към пенсионното дружество не могат да бъдат надеждно оценени, същите не са признати във финансовия отчет за 2019 г. Получените, дължими плащания от НАП за четвъртото тримесечие на 2018 г. са признати през 2019 г.

34. Събития след датата на съставяне на отчета

За периода след датата на съставяне на годишния финансов отчет на Фонда за 2019 г., настъпи значително (некоригиращо, съгласно МСС 10) за неговата дейност събитие, а именно - пандемията от коронавирус, разтърсила световния социален и икономически живот. Породилите се страхове на инвеститорите, от несигурността и изхода от ситуацията, предизвикаха висока волатилност на световните финансови пазари. Тази волатилност доведе до „исторически“ дневни спадове на основните световни индекси и на световните капиталови пазари. Разразилата се „ценова война“ между Русия и Саудитска Арабия на петролните пазари и намаленото търсене на петрол, вследствие на световната пандемия от корона вирус, допълнително оказа натиск на световните капиталовите пазари и на стойността на активите.

Наслагването на всички гореспоменати фактори доведоха до създаването на форсмажорна ситуация. В такава ситуация е нужно да се взимат и извънредни мерки, за да се запази непрекъсваемостта на работата и да се гарантира живота и здравето на служителите. В тази връзка бе осигурена и въведена постоянна дезинфекция на работните места. Служителите, които могат да извършват ежедневните си служебни задължения дистанционно, преминаха на режим – работа от вкъщи. По отношение на инвестициите - Фонда полага максимални усилия до колкото е възможно в ситуация на паническо разпродаване на активи на фондовите пазари, да се минимизират загубите от текущи сделки. До момента във Фонда не се извършват инвестиции в рискови активи. На 25.02.2020 г. се проведе заседание на комитета по риска, на което ценовия риск беше оценен като висок. Фонда продължава да спазва стриктно инвестиционните

ограничения, съгласно изискванията на КСО. Очакват се, макар и редуцирани, постъпления от вноски от осигурени лица в УПФ.

35. Политика на ръководството по отношение на риска

Структури, отговарящи за управлението на риска

Дейностите по идентифициране, измерване, анализ и управление на рисковете се осъществяват от:

- **Комитет по управление на риска**
Комитетът по управление на риска се състои от Изпълнителен директор, Инвестиционен консултант и Мениджър по управление на риска;
- **Специализирана служба „Вътрешен контрол”** във връзка с периодични проверки на системата за наблюдение, измерване и управление на риска;
- **Звеното, съответно лицето, осъществяващо функцията по вътрешен одит** проверява и оценява адекватността и ефективността на системата за управление на риска.
- **Съвет на директорите и изпълнителните директори на пенсионноосигурителното дружество.**

Общи положения

Комитетът по управление на риска е спомагателен, консултативен орган, който съдейства на Съвета на директорите. Комитетът по управление на риска, разглежда и анализира информация свързана с дейностите по наблюдение, измерване, отчитане и управление на рисковете, свързани с инвестиране на средствата на Фонда. Комитетът провежда периодични заседания, на които взетите решения се отразяват в протокол. Решенията на комитета имат препоръчителен характер за Съвета на директорите на дружеството. Правилника за дейността на комитета се утвърждава с протокол на Съвета на директорите

За измерването на различните видове риск се използват следните методи:

Лихвен риск е рискът от намаляване на стойността на един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Лихвеният риск се измерва, чрез един от следните количествени методи:

1. За конкретен инструмент или на чрез калкулация ниво портфейл на среднопретеглена стойност на показателя Модифицирана Дюрация, който измерва чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти.

2. Рискова премия е разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска, или ипотечна облигация и ДЦК със сходен падеж. Анализира се нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитния рейтинг на емитента.

Таблицата по-долу представя чувствителността на финансовите активи към промените на ефективните лихвени проценти към 31 декември 2019 г.

в хиляди лева

Инструменти с фиксирана лихва

Парични средства	7 133
Български ДЦК	28 755
Чуждестранни ДЦК	58 155
Чуждестранни корпоративни облигации	5 022
Банкови депозити	13 826

Общо инструменти с фиксирана лихва	112 891
---	----------------

Инструменти с плаваща лихва

Български корпоративни облигации	1 673
----------------------------------	-------

Модифицираната дюрация на дълговите ценни книжа на УПФ е 7.01 към 31 декември 2019 г.

<i>в хиляди лева</i>	Модифицирана дюрация
Към 31 Декември	7.00665
Средно за периода	7.05513
Максимално за периода	7.30650
Минимално за периода	6.97332

Валутен риск е рискът от намаляване на стойността на един финансов инструмент, деноминиран във валута, различна от лев и Евро, поради изменение на курса на обмяна между тази валута и лев/Евро. Валутен риск се измерва, чрез количествено определяне на нетната експозиция към всяка валута, различна от лева и евро, като процент от нетните активи на пенсионния фонд.

в хиляди лева

Активи	2019 г. Лева	2019 г. Евро	2019 г. Общо
Парични средства по разплащателни сметки	3 033	4 100	7 133
Банкови депозити	13 826	-	13 826
ДЦК	13 689	73 221	86 910
Акции и АДСИЦ	16 942	4 479	21 421
Корпоративни облигации	-	6 695	6 695
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	10 542	10 542
Инвестиционни имоти	5 186	-	5 186
Вземания	208	-	208
Общо активи	52 884	99 037	151 921
Пасиви			
Текущи задължения	607	-	607
Нетекучи задължения	151 177	-	151 177
Резерв за гарантиране на минимална доходност	137	-	137
Общо пасив	151 921	-	151 921

Ценови риск, свързан с инвестиции, е рискът от намаляване на стойността на един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени. Ценовият риск, свързан с инвестиции в акции се измерва, чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

(1) Историческа волатилност измерена, чрез стандартно отклонение се изчислява, въз основа исторически данни на база използваните цени за преценка за съответната акция за период от 1 година или времеви период - 3 месечна извадка.

(2) β -коэффициента към индексите на съответните пазари.

* β -коэффициент е мярка за променливостта на величината на дохода или на стойността на една ценна книга, или на портфейл ценни книжа спрямо величината на дохода на цялостния пазар.

(3) При невъзможност за прилагане на ал. 1 и 2, Дружеството използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени акции, като заместител при цялостния анализ на портфейлите. Стандартното отклонение в УПФ за 2019 г. е 1.22%

Ценовият риск, може да бъде свързан и с инвестиции в недвижими имоти.

Кредитен риск е общо рискът от намаляване на стойността на финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Дружеството разглежда три основни вида кредитен риск:

Контрагентен риск е рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуърди, лихвени суапи, и други извънборсови инструменти, разрешени от нормативната база. Фондът няма сделки с форуърди и суапи за 2019 г.

Сетълмент риск – измерва се чрез стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна като процент от нетните активи на Фонда. За 2019 г. Фонда няма неприключили сделки.

Инвестиционен кредитен риск е риска от намаляване на стойността на позицията в един финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др.

При управлението на кредитния риск от потенциални контрагенти се изисква наличието на висок кредитен рейтинг, определен съгласно нормативната уредба в страната.

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи като кредитна експозиция, на базата на рейтинги от рейтингови агенции Мудис, Фич, БАКР и Стандарт енд Пуърс, обобщени към рейтинговата скала на Стандарт енд Пуърс там където тези рейтинги са приложими:

<i>в хиляди лева</i>	2019 г.
Държавни ценни книжа	
AAA	3 982
BVB	23 550
BVB-	27 104
BB	9 110
BB-	5 243
B+	12 717
Без рейтинг.	5 204
Корпоративни облигации	
BV+	1 053
B+	3 969
Без рейтинг.	1 673
Банкови депозити	
BVB-	13 826

Парични средства

ВВВ-

7 133

114 564

Ликвиден риск е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия, за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения и невъзможността даден актив и/или хеджиращ инструмент, да бъде продаден/купен поради липса на купувач/продавач. Измерването на ликвидния риск става чрез наблюдение на нивото на необходимите средства за определен период, които следва да се изплатят на осигурените лица и пенсионерите в съответния фонд или на техните наследници, както и на нивото на необходимите средства свързани с формирането на резерви, управление на активите и пасивите и осъществяването на дейността на Дружеството и фондовете за допълнително пенсионно осигуряване.

В следващата таблица е представен анализ на активите и пасивите на УПФ, представени по тяхната балансова стойност към 31 декември 2019 г. според остатъчните срокове до техния падеж.

<i>в хиляди лева</i>	До 3 месеца	От 3 до 6 месеца	От 6 месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	Над 10 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи									
Парични средства по разплащателни сметки	7 133	-	-	-	-	-	-	-	7 133
Банкови депозити	6 256	3 284	4 286	-	-	-	-	-	13 826
ДЦК	-	-	-	5 972	33 044	45 512	2 382	-	86 910
Акции и АДСИЦ	-	-	-	-	-	-	-	21 421	21 421
Корпоративни облигации	-	-	-	-	3 969	2 726	-	-	6 695
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	-	-	10 542	10 542
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	-	-	5 186	5 186
Вземания	126	-	82	-	-	-	-	-	208
Общо активи	13 515	3 284	4 368	5 972	37 013	48 238	2 382	37 149	151 921
Пасиви									
Текущи задължения	204	319	84	-	-	-	-	-	607
Нетекучи задължения	-	-	-	-	-	-	-	151 177	151 177
Резерв за гарантиране на минимална доходност	-	-	-	-	-	-	-	137	137
Общо пасиви	204	319	84	-	-	-	-	151 314	151 921

През отчетния период УПФ няма отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения, не са ползвани външни източници за осигуряване на ликвидни средства, изпълнението на текущите задължения е било в срок.

Концентрационен риск е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Измерването на риска от концентрация се осъществява, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент и/или група свързани лица като процент от нетните активи.

Към 31 декември 2019 г. инвестициите на УПФ са съобразени със съществуващите регулации в КСО и неговите вътрешни правила и политики.

Инвестиции към 31.12.2019 г.	% от нетните активи
Дългови Ценни Книжа (ДЦК)	61.61%
ДЕПОЗИТИ	9.10%
КИС	6.94%
АДСИЦ	2.24%
АКЦИИ	11.86%
ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	3.41%
ПАРИ В РАЗПЛ. СМЕТКИ	4.70%

Показатели за доходност и за равнището на инвестиционния риск в УПФ:

Година	Номинална доходност	Стандартно отклонение на доходността	Коефициент на Шарп на годишна база
2015 г.	2.54%	1.97%	1.35
2016 г.	4.29%	1.86%	2.48
2017 г.	4.77%	1.27%	4.03
2018 г.	-3.27%	1.75%	-1.66
2019 г.	3.69%	1.22%	3.34

Постигнатата номинална доходност в процент при управление на активите на пенсионен фонд за определен период се изчислява като разликата между стойността на един дял на фонда, валидна за последния работен ден на периода и стойността на един дял на фонда, валидна за последния работен ден на предходния период се раздели на стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходния период.

Стандартното отклонение е статистическа мярка за разсейването на стойностите на една случайна величина около нейната средна аритметична или очаквана стойност.

Коефициентът на Шарп е показател, който съпоставя постигнатата доходност от управлението на инвестиционен портфейл и поетия риск за постигане на тази доходност. Стойността на Коефициента на Шарп се оповестява само в случай, че постигнатата номинална доходност е по-висока от безрисковата доходност за съответната година. Коефициентът е изчислен, съгласно методика на КФН.